

कृषि सेवा केन्द्र अन्तर्गत पर्ने नगरपालिका र गा.वि.स.हरु

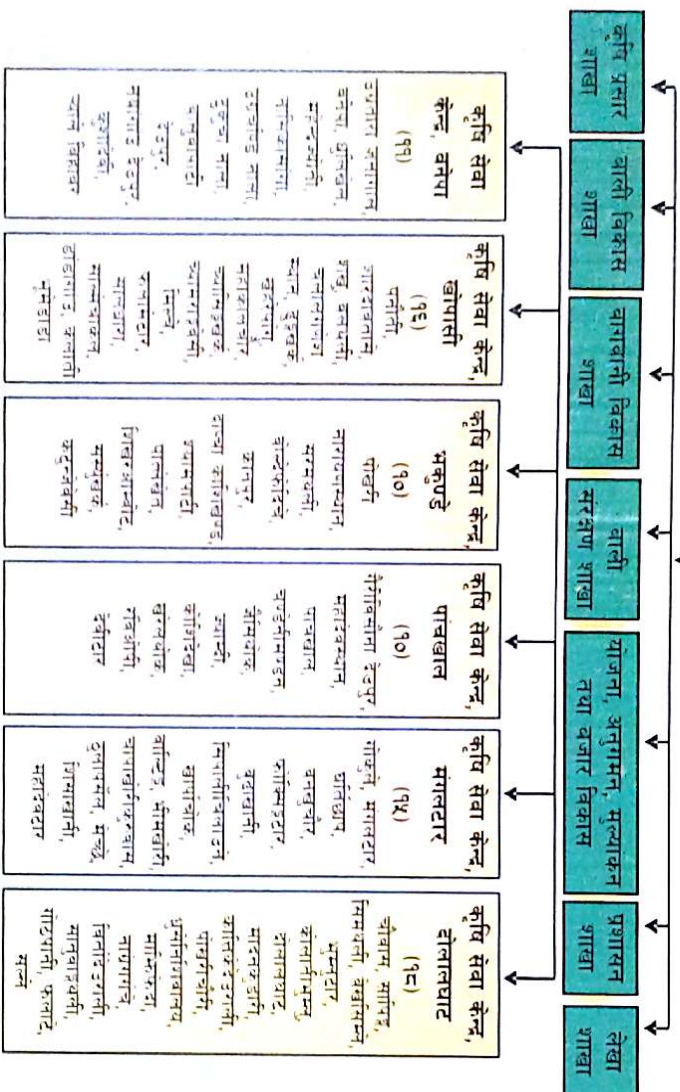
कृषि विकास मन्त्रालय

कृषि विभाग

क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय

जिज्ञेसा कुर्वि विकास कार्यालय

काश्मीर-चीफ

जिल्हा कृषि विकास कार्यालयसँग प्रत्यक्ष रुपमा सम्बन्धित संस्थाहरुको विवरण

[illegible]

कृषि सामाग्री कम्पनी लि.	१
साल्ट ट्रेडिङ्ग कम्पनी लि.	१
कृषक समूह	६२३ (२४३ सर्किय)
कृषि सहकारी	३१०
रासायनिक मल विक्रेता सहकारी	२७९
विषादी खुद्रा विक्रेता एग्रेमेट	६२
शित भण्डार	४
सेलार स्टोर	१
कृषि उपज थोक बजार / मकलन केन्द्र	१६

एक दिवसी

आ. व. २०७२/०७३

फोन/फ्याक्स : ०११-४९०२०१, ०११४९०४८९

दोल क्रि नं.: १६६० ११६६१११

ईमेल : dadokavre@gmail.com

वेम साईट : www.dadokavre.gov.np

फेरावुक पेज : हैल्यो कृषि काभे

कवि सेवा केन्द्र

बजेट ०११-६२११८५, खोपासी ०११-६२११८३

ਗਾਇਕਪੁਰੀ ੦੧੧-੬੨੧੧੮੪, ਪਾਟਨਾ ੦੧੧-੬੨੧੧੮੧

गंजालतार ०११-६२११८०, दोलालाघाट ०११- ६२११८६

काभ्रेपलान्चोक जिल्ला नेपालको मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तरगत रहेको एक पहाडी जिल्ला हो। यो जिल्ला विश्व मानचित्रमा २७°२०' देखि २७°४५' उत्तरी अक्षांश र ८५°२४' देखि ८५°४९' पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित छ। जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १,४०,४८६ हेक्टर छ भने समुद्री सतहबाट करिब २८० मि (कोखाजोर खोला) उचाई देखि लिएर करिब ३०१८ मि (वेथानचोक नारायणडाँडा) उचाई सम्मको स्थानहरू यस जिल्लामा छन्। जिल्लाको पूर्वमा रामेछाप र दोलखा, पश्चिममा काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर र तेराथुमा भिन्नुपलान्चोक तथा दक्षिणमा सिन्धुली र मकवानपुर जिल्ला पर्दछन्। राजनैतिक विभाजनको दृष्टिकोणले जिल्ला ४ समुद्रीय क्षेत्र, १५ ईलाका, ५ नगरपालिका र ७५ गा. वि. स. हरू रहेका छन्। जिल्ला सदरमुकाम धुलिखेल काठमाण्डौ देखि ३० किमि पुर्वमा रहेको छ। यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ३,८५,६७२ (२०६८ को जनगणना अनुसार) रहेको छ। कुल जनसंख्या मध्ये १,९६,७२५ जना महिला र १,८८,९४७ जना पुरुष रहेका छन् साथै कुल घरधुरी सख्या ७०,५०९ छ। जिल्लाको कृषिगत वस्तुस्थितिलाई नियाल्दा कुल क्षेत्रफलको ६१,५९८ हे. (४३.८५%) भुभाग खेति योग्य जमीन रहेको छ। जस मध्ये १२.६% उपत्यका, टार, बेसी आदी कम भिरालो क्षेत्र, २३.४% पहाडमा समतल गल्स भएको क्षेत्र र ६४% पहाडमा भिरालो गल्स भएको क्षेत्र रहेको छ। कुल खेति योग्य जमिनको ४८,४४० हे. (७८.६०%) क्षेत्रमा मात्र खेतीपाती भैरहेको अवस्था छ। खेती भैरहेका जमिन मध्ये मौसमी र वर्षे भरी गरेर २३.४९% जमिनमा मात्र मिचाई सुविधा उपलब्ध छ। यस जिल्लाको अधिकांश क्षेत्र महाभारत श्रृंखलामा पर्ने र भिरालो प्रकृतिको रहेको छ। यसको अलवा केही समयर मैदानी भागहरू र पहाडको खोचहरू समेत रहेका छन्। भौगोलिक विविधता सँगै जिल्लामा विभिन्न क्षेत्रहरू रहेका छन्। समयर भागहरूमा पाचखाल, महादेवस्थान, भकुन्डेवेशी, शिखरआम्बोटे, मगलटार, खोपासी, तालढुगा, वनेपा, पनौती, नाला, शंखु, कुशादवी आदी पर्दछन्। जिल्लामा व्यवसायिक रुपमा नाजा तरकारी, आलु, फलफूलहरू उत्पादन भैरहेको पाइन्छ। यस प्रकारको विविधतापूर्ण भौगोलिक भू-वनावट र हावापानी भित्र सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक तथा जैविक विविधताहरू पनि ल्याति नै मात्रामा रहेका छन्। भौगोलिक विविधताले गर्दा विभिन्न वर्गीनालीहरूको उत्पादनको सम्भावना पनि प्रचुर मात्रामा रहेको छ। त्यसैले तुलनात्मक लाभका वालीहरूको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी व्यवसायिकतामा जानुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ।

लक्ष्य

निर्वाहमुखी कृषि उत्पादन प्रणालीलाई विविधीकरण तथा व्यवसायिकरण गरी प्रतिस्पर्धात्मक पुर्णम मर्यादित कृषि प्रणालीमा रुपान्तरण गरी दिगो कृषि विकासको माध्यमबाट कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।

उद्देश्य

- कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।
- कृषि व्यवसायीकरणको माध्यमबाट रोजगारीका अवसर सृजना गर्ने।
- तुलानात्मक लाभका वालीको छनौट गरी आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने।
- वातावरण मैत्री प्रविधिको विकास एवं जैविक विविधताको संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्ने।
- कृषकको आम्दानीमा बृद्धि गरी जीवनस्तर सुधार गर्ने।

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको स्थापना वि.सं. २०२४ सालमा भएको हो। कृषकहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रदान गर्न हाल यस कार्यालय अन्तरगत ६ वटा सेवाकेन्द्रहरू रहेका छन्। यस कार्यालयबाट वार्षिक रुपमा कृषि प्रसार निशेषित कार्यक्रम, केन्द्रिय स्तरका कार्यक्रमहरू र सामुदायिक कार्यक्रमहरू संचालन भैरहेका छन्।

कृषि विकास कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरू:

- कृषि प्राविधिक सेवा।
- कृषि पूर्वाधार विकास
- कृषि (साना सिचाई, वजार विकास आदि।)
- कृषि अनुदानमा कृषि सामग्रीहरू वितरण
- कृषि (मैसिनरी औजार, फलफूल विरुवा, बीउ, कृषि कार्यमा प्रयोग हुने अन्य सामग्रीहरू।)
- कृषि नियमन।
- कृषि अनुगमन निरीक्षण।
- कृषि विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्यमा कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने।

प्रमुख वालीहरूको उत्पादन स्थिति (०७९/७८)

क्र.सं.	वाली	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मि.टन)	उत्पादकत्व (मि.टन/हे.)
१	धान	११३१०	३७००९	३.२७
२	मकै	२४८५४	६५१०८	२.६२
३	गहुँ	९८५०	२३८३७	२.६२
४	कोश	३५१५	४०४२	१.१५
५	जौ	८१२	९७४	१.२
६	दलहन	२६५७	२६१३	१.३६
७	तेलहन	४३६४	४३५७	१.१
८	आलु	९७३५	१८४३८०	१८.९४
९	तरकारी वाली			
	बर्ष	२९९७	४८७४४	१६.२६
	हिउँदे	५०६०	९१५८६	१८.१०
	वेमौसमी	१७६७	२८२३७	१५.९८
१०	मसला वाली			
	अदुवा	६९	७२१.०५	१०.४५
	बेसार	५४	५४०	१०.००
	अलैची	७१.४	६९.८०	०.९८
११	फलफूल वाली			
	मुन्तला	१३०२ (८६५)	१०१५८	१२
	जुनार	६१ (४०)	३९६	१०
	कागती	१५३ (९९)	८९५	९
	नासपती	१०७ (७३)	८८२	१२
	हलुवावेद	७७ (७०)	६३०	९
	आरु	२७ (२२)	१७६	८
	आरुखडा	३१ (२५)	२००	८
	आप	१३७ (१०९)	९८१	९
	लिचि	५९ (४५)	४०५	६

नोट: कोष्ठ भित्रको अकले उत्पादनशिल क्षेत्रफल जनाउँछ।

वालीनालीमा रासायनिक विषादी प्रयोग गर्ने पर्ने अवस्था भए मात्र सुरक्षित तवरले प्रयोग गरौं, साथै वाली टिप्पा पढ्नु पर्ने अवधि छ्याल गरौं।